

คู่มือ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครุ

(PRACTICUM 2)

รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

คำนำ

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ให้กับทุกสาขาวิชา เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ในหมวดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องผ่านการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน ก่อนออกไปปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ซึ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มุ่งเน้นให้นักศึกษาต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ต้องมีการวางระบบที่ชัดเจน และสร้างความเข้าใจต่อระบบร่วมกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ทั้งสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ รวมถึงนักศึกษาด้วย จึงจะช่วยให้การดำเนินงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือสำหรับนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ใช้เป็นแนวดำเนินงานในการ ปฏิบัติงานวิชาชีพระหว่างเรียนของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ซึ่งเนื้อหาของ เอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วยสาระสำคัญของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1-6 (Practicum 1-6) ซึ่งรวบรวมไว้ในเล่มเดียวกัน เพื่อเป็นการวางระบบและสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติที่ชัดเจน ของนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ โดยเน้นการสังเกตบริบททั่วไปของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูฉบับนี้ จะเป็นแนวทางและช่วยทำให้การจัดการเรียน การสอน รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1-6 เป็นไปอย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพ และ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในรายวิชา และของหลักสูตร หากมีจุดบกพร่องและ ข้อเสนอแนะใดๆ งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ขอนำไปเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๒
ส่วนที่ 1 ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	1
ส่วนที่ 2 แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 (Practicum 2)	4
ส่วนที่ 3 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	7
ส่วนที่ 4 แนวการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 (Practicum 2).....	16
ส่วนที่ 5 การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 (Practicum 2).....	20

ส่วนที่ 1

ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การผลิตครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงาน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีทักษะในด้านต่างๆ พอที่จะรับผิดชอบในด้านการสอน โดยกำหนดให้การฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมีมานานแล้ว กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2460 ได้มีระเบียบประกาศให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้ที่สอบไล่ได้ประโยคครูทั้งชายและหญิง โดยมีเกณฑ์ข้อหนึ่ง คือ ได้ฝึกสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี การฝึกสอนเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูและเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพราะว่าเป็นการเอาทฤษฎีที่เรียนในชั้นกับการปฏิบัติจริงมาบรรจบกันว่าจะปฏิบัติจริงๆ ได้หรือไม่

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติ ที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี มิใช่การผลิตนักวิชาการครูให้มีความสามารถเฉพาะด้านทฤษฎีเท่านั้น นอกจากนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ยังเป็นการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาครู โดยการนำเอาความรู้ภาคทฤษฎีไปทดลองใช้ในสภาพความเป็นจริง มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกของตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการเป็นครูที่ดีในอนาคต

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำเป็นต้องมีการกำหนดจุดหมายให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายอย่างถูกต้อง คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดและดำเนินงานประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้

1. ได้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน
2. ได้ศึกษาการจัดการและบริหารโรงเรียนอย่างใกล้ชิด
3. ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงของโรงเรียนและคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นรายๆ ไป
4. ได้ทดลองปฏิบัติตามทฤษฎีที่ได้เรียนมา และรู้จักยืดหยุ่นบ้าง โดยอาศัยปัญหาที่เกิดขึ้นและความจริงที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรากฐาน
5. ปรับตัวให้เข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู
6. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกสอน นักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นในสถาบันฝึกสอน

7. เผยแพร่เกียรติคุณและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ และของนักศึกษาเอง โดยยึดมั่นในการทำความดี ในด้านการปฏิบัติงาน และการปรับตัวให้เข้ากับครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในโรงเรียน

8. ดำเนินงานภายใต้ระเบียบข้าราชการครู และการนิเทศของทางสถาบันฝึกสอนและทางคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา

9. ส่งเสริมความเจริญงอกงามส่วนบุคคลของตัวเอง (Personal Growth) เพราะในการช่วยให้ผู้อื่นเจริญเติบโตขึ้น นักศึกษามีโอกาสช่วยตนเองได้อย่างมากด้วย

10. แสดงความเป็นผู้นำในชั้นที่ฝึกสอน โดยการทำหน้าที่เป็นครูของนักเรียนและขณะเดียวกันก็ได้แสดงความเป็นผู้ร่วมงานที่ดี โดยช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา และอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนทำหน้าที่สอนนักเรียน

11. ได้ศึกษาความเข้มแข็งและความอ่อนแอในเรื่องบุคลิกภาพของตนเองและเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน

12. ได้ฝึกตัวให้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการเตรียมงานและรู้จักแบ่งเวลาการทำงานได้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู จากทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องและเป็นไปแนวเดียวกัน คือ ต้องการให้นักศึกษา นักศึกษา ได้นำความรู้ความเข้าใจจากทฤษฎีที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ โดยนักศึกษานักศึกษาได้ตรวจสอบความสามารถ บุคลิกภาพของตน และทัศนคติของความเป็นครู เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนออกไปประกอบอาชีพจริง ตลอดทั้งยังต้องการให้นักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้รู้จักการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับคนอื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน

การผลิตครูให้ได้ครูที่มีคุณภาพนั้น ควรเพิ่มเวลาการฝึกให้นานขึ้นให้สมกับที่วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งวิชาชีพชั้นสูงนั้นจะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ใช้เวลาศึกษายาวนาน เนื้อหาวิชาเป็นศาสตร์ไม่ใช่ศิลป์ และต้องมีจรรยาบรรณ การผลิตครูต้องมีการฝึกฝนกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีวิญญานของความเป็นครูอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องสร้างครูขึ้นมาโดยฝึกหัดและฝึกฝนทางภาคปฏิบัติให้มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดีและเกิดความมั่นใจ อันจะนำไปสู่ความรักและศรัทธาในอาชีพ

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ต้องมีการจัดให้นักศึกษานักศึกษาได้เรียนรู้ และ ฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา สังเกตการณ์สอน การเป็นผู้ช่วยครู การทดลองสอน การฝึกสอน ซึ่งดำเนินการควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ปีแรกจนกระทั่งปีสุดท้ายของการศึกษาตามหลักสูตร โดยเน้นให้เกิดประสบการณ์จากสถานการณ์จริงให้มากที่สุด ซึ่งแนวทางการบริหารงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละสถาบันจะมีความแตกต่างกันออกไป

การจัดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน ประกอบด้วย 6 รายวิชา จำนวนหน่วยกิต 6 หน่วยกิต ประกอบด้วย

ED-005-101 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1	1(75)
ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2	1(75)
ED-005-203 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 3	1(75)
ED-005-204 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 4	1(75)
ED-005-305 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 5	1(75)
ED-005-306 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 6	1(75)

แนวคิดการจัดประสบการณ์ ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งผลิตและพัฒนาครูที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยสามารถโยนศาสตร์ที่เป็นสากล กับภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในท้องถิ่นได้โดยกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นครูดี มีความรัก เมตตา ช่วยเหลือและส่งเสริมให้ศิษย์ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีความศรัทธา มีอุดมการณ์ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู
2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นเก่ง มีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพครูทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อผลิตครูให้มีความเป็นไทย โดยมีความสำนึกและตระหนักในความเป็นไทย ชื่นชม รักษา ถ่ายทอดเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม มีจิตที่เป็นสาธารณะและเป็นประชาธิปไตย

จุดประสงค์การจัดประสบการณ์ ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ของครูตามหลักสูตรที่สอนได้อย่างแจ่มแจ้งและกว้างขวางจากการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม

3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันจนเป็นพื้นฐานสำหรับนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วิธีการจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. การศึกษาและสังเกต

การศึกษาและสังเกต เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริง โดยการไปดู ไปฟัง ไปซักถาม และไปสังเกตเรื่องที่รับมอบหมายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์จริง โดยการไปช่วยปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. การศึกษาบริบทชุมชน

การมีส่วนร่วมในการลงศึกษาบริบทชุมชน โดยการเดินสำรวจและลงพื้นที่ในบริบทในอยู่ใกล้โรงเรียนอย่างน้อย 1 ชุมชนที่ใกล้โรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้จากการศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ทั้งสามขั้นนี้ รวมเวลาในกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

ส่วนที่ 2

แนวการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

รายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 เป็นรายวิชาการปฏิบัติงานวิชาชีพรายวิชาหนึ่งในจำนวน 7 รายวิชา ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผนและศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร ซึ่งมีขอบข่ายของแนวการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ดังนี้

คำอธิบายรายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

1(75)

Practicum 2

เงื่อนไขรายวิชา ผ่าน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1

งานครู ปฏิบัติงานในสถานศึกษา การสังเกตนักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากร สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา บันทึกการสังเกต สะท้อนผล

Practical training in school; observe students, teachers, administrators staffs; environment in schools; logbook; feedback writing

แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED-005-102 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 1 (75 ชั่วโมง)

ผลลัพธ์การเรียนรู้

- MLO1 อธิบายลักษณะงานครู 4 ฝ่าย
- MLO2 เขียนรายงานผลการสังเกตการปฏิบัติงานวิชาชีพครู
- MLO3 เขียนแผนที่เดินดินของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
- MLO4 นำเสนอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน
- MLO5 เขียนรายงานการศึกษาผู้เรียนรายบุคคล
- MLO6 วิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาผู้เรียน

ลักษณะวิชา

รายวิชาบังคับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สาระการเรียนรู้

1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน
3. ระบุได้ว่าสถานศึกษาได้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน
8. การบริหารจัดการสถานศึกษา
9. บันทึกการศึกษาและสังเกตสภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
10. การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพครูและการปฏิบัติหน้าที่ครู

การจัดการเรียนรู้

1. การปฐมนิเทศ
2. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมเป็นครู
3. การเขียนรายงานการศึกษาสังเกต
4. นำเสนอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1
2. สมุดบันทึกรายงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1
3. แบบประเมินผล

การประเมินผล

เกณฑ์น้ำหนักการประเมินคะแนนของผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คะแนน
2. ครูพี่เลี้ยง 30 คะแนน
3. อาจารย์นิเทศก์ 50 คะแนน
4. งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10 คะแนน

เกณฑ์ระดับคะแนน

A	มีระดับคะแนน	80 – 100	คะแนน
B+	มีระดับคะแนน	75 – 79	คะแนน
B	มีระดับคะแนน	70 – 74	คะแนน
C+	มีระดับคะแนน	65 – 69	คะแนน
C	มีระดับคะแนน	60 – 64	คะแนน

D+	มีระดับคะแนน	55 – 59	คะแนน
D	มีระดับคะแนน	50 – 54	คะแนน
F	มีระดับคะแนน	0 – 49	คะแนน

หมายเหตุ: ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าไม่ผ่าน ต้องลงทะเบียนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1 ใหม่

ปฏิทินการปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1

วันที่/สัปดาห์	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 1	- เข้าพบผู้บริหารโรงเรียน และสร้างความคุ้นเคยกับบุคลากรในสถานศึกษา - วางแผนการเก็บข้อมูลกับครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย - ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 2	- ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด - นำเสนอผลการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม - แลกเปลี่ยนและสะท้อนความรู้และประสบการณ์ - นักศึกษานำแบบบันทึกต่างๆ ให้ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงลงนาม - ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	- นำเสนอผลการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม

	- แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ - สะท้อนความรู้และประสบการณ์
อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	ส่งรายงานผลการปฏิบัติงาน
งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	นำเสนอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

ส่วนที่ 3

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผน และศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา และชุมชน โดยมีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลใน ลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ชุมชน การบันทึกผลและรายงานผลการสังเกตและมีส่วนร่วม การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ และคณาจารย์ใน สถานศึกษา ตลอดจนเข้าใจการทำงานร่วมกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ดังนั้น การทำความเข้าใจและกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ขั้นการปฏิบัติงานวิชาชีพครู ก็จะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 ของนักศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ในส่วนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ครู และแนวการปฏิบัติตนข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังต่อไปนี้

1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมี เพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญ สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการ ประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมา ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทาง การศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานความรู้ ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) จิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- (3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
- (4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน
- (5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
- (6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน
 - (2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ
- ทั้งนี้ รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู

- (1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- (2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
- (3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
- (4) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- (5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(ข) การจัดการเรียนรู้

- (1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- (2) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกร
- (3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ
- (4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

(5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

(6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

(ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

(1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
(2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

(3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

(4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่

(1) จรรยาบรรณต่อตนเอง

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ

(2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

(3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

(4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

(5) จรรยาบรรณต่อสังคม

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวมและ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หน้าที่ของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

หน้าที่ต่อสถานศึกษา

1. ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด เช่น การลงเวลาไป-กลับ การลาป่วย การลากิจธุระส่วนตัว การแต่งกาย และการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างครูที่ดี เป็นต้น
2. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
3. ต้องศึกษาให้เข้าใจในความหมายและนโยบายของสถานศึกษา
4. ต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา
5. ต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามความสามารถ
6. ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา
7. ต้องประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

หน้าที่ต่อครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย

1. ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย
2. ต้องปรึกษาครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน

หน้าที่อื่นๆ

1. รับการปฐมนิเทศจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์และโรงเรียนซึ่งเป็นสถานฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูตามลำดับ
2. ศึกษารายละเอียดในคู่มือฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู และเอกสารอื่นที่งานฝึกวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์แนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติม
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อขออนุญาตศึกษาสังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน และพูดคุยทำความเข้าใจ ขอบข่ายงานในหน้าที่ของนักศึกษา
4. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในความดูแลของครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและเรียบร้อย
5. ปรึกษาหรือรับคำแนะนำในการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานจากครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์
6. ปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะและการปฏิบัติตนด้านต่างๆ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นครู
7. บันทึกผลการปฏิบัติงาน และเขียนรายงานผล ส่งให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ตรวจอย่างสม่ำเสมอ ตามเวลาที่นัดหมาย
8. ร่วมประชุมสัมมนาตามที่โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์กำหนด

9. บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันในรายงานการปฏิบัติงานประจำวันที่งานฝึกวิชาชีพครูจัดให้ การปฏิบัติตนขณะศึกษาสังเกตงานวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่นักศึกษาควรตระหนักและศึกษา ทำความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาและยังเป็นการฝึกประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประกอบวิชาชีพครูที่ดีในขั้นต่อไป

การปฏิบัติของนักศึกษาขณะศึกษาสังเกตงานในวิชาชีพครู

นักศึกษาต้องพัฒนาตนและปฏิบัติในเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 ให้เข้าใจ และปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด
2. วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล มีความสุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะกับอาจารย์หรือบุคลากรในหน่วยงานทุกคน ให้ความเคารพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน/หน่วยฝึกงานตามความเหมาะสม
3. การแต่งกายให้แต่งกายตามระเบียบการแต่งกายของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
4. ปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน/หน่วยฝึกงาน เสมือนเป็นครูหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งหน่วยงาน และรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน/หน่วยฝึกงานแห่งนั้น
5. มีความสนใจกระตือรือร้นต่องานในหน้าที่พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ โดยการพิจารณาด้วยตนเอง หรือปรึกษาครูพี่เลี้ยงแล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ
6. เต็มใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอื่นของโรงเรียน นอกเหนือจากงานในหน้าที่รับผิดชอบ
7. ละเว้นการวิจารณ์โรงเรียน/หน่วยฝึกงานหรือบุคลากรที่ตนเกี่ยวข้องที่ตนปฏิบัติในทางเสื่อมเสีย
8. ไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เช่น เสพเครื่องทองของเมา เล่นการพนัน ประพฤติในทางชั่วสาว เทียวเตร่ไปในสถานที่และในเวลาที่ไม่เหมาะสม
9. ต้องมีความสามัคคี กลมเกลียวไม่ทะเลาะกัน
10. ใช้เวลาว่างให้คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อการงานประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
11. ปฏิบัติตามคำตักเตือนและคำแนะนำของผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และตามคำสั่งแจ้งการปฏิบัติงานในเอกสารการฝึกประสบการณ์อย่างเคร่งครัด

บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์ มี 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทน
- 2) ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา รวมถึงการนิเทศการฝึกประสบการณ์แก่นักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. บุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ มี 2 กลุ่ม คือ

- 1) คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อันได้แก่ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา รองคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย รองคณบดีงานกิจการนักศึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นตัวแทนดูแลในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2) อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์นิเทศก์จากคณะ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษา

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่าย

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

1.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 1) ให้การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาในเรื่องบุคคล สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ของโรงเรียน
- 2) สังเกต สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำในด้านความประพฤติและการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกประสบการณ์ฯ
- 3) ให้การคุ้มครอง ดูแลนักศึกษาในด้านที่พักอาศัย และความปลอดภัย
- 4) นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชนในชุมชน
- 5) วัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในแนวทางการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย

1.2 บทบาทต่อครูพี่เลี้ยง

- 1) เลือกสรรบุคลากรในโรงเรียนที่จะทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง
- 2) สอดส่องดูแลครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ให้เอาใจใส่และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์อย่างใกล้ชิด
- 3) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์กับครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน
- 4) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ครูพี่เลี้ยงเมื่อมีปัญหาด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

1.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

- 1) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา

- 2) รายงานอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
- 3) ให้ข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 4) แจ้งผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นสุดการฝึก

2. บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

คุณสมบัติของครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยง ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (กรณีจบสาขาวิชา) หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี (กรณีจบสาขาวิชาอื่น) และปัจจุบันปฏิบัติการสอนในวิชานั้น
3. มีคุณลักษณะของความเป็นครู
4. หากมีคุณสมบัติตามข้อ 1 – 3 สามารถเป็นครูพี่เลี้ยงได้ทั้งข้าราชการ หรืออัตราจ้าง

บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

2.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. แนะนำนักศึกษาแก่ผู้เรียนในชั้นเรียน
2. แนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนรู้และปัญหาของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตนก่อนลงมือปฏิบัติจริง
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำแผนการสอนรายวิชา และแผนการสอนรายสัปดาห์
5. สาธิตการสอน แนะนำ และทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนให้ดูเป็นแบบอย่าง
6. สังเกตการสอนและการทำงานของนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้สอนโดยลำพัง ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องตามหลักการ เพื่อให้การสอนเป็นไปด้วยดี

7. ปรึกษาหารือ และวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ของนักศึกษา

8. วัดและประเมินผลการปฏิบัติการสอน
9. ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้เหมาะสม
10. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา
11. ประเมินผลและร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

2.2 บทบาทต่อโรงเรียน

1. รับนโยบายและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษา
2. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
3. ติดต่อและประสานระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน
4. ให้ข้อมูลและผลการนิเทศนักศึกษาแก่ทางโรงเรียน

5. ส่งผลการประเมินการฝึกของนักศึกษา และร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับทางโรงเรียน

2.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

1. ร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษา
2. แจ้งอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักศึกษา
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัย
4. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย

คุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ที่จะออกนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการสอนได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. มีทักษะการนิเทศ โดยมีประสบการณ์การนิเทศไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

1. นิเทศนักศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง
2. พบนักศึกษา เพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติการสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะอย่างสม่ำเสมอ
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อปรึกษาและวางแผนร่วมกัน พัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ของนักศึกษา
4. พบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทราบนโยบายของโรงเรียน และสร้างสัมพันธภาพอันดีตามโอกาสอันสมควร
5. เข้าร่วมสัมมนาการปฏิบัติการสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อนักศึกษา
6. ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด โดยร่วมมือกับครูพี่เลี้ยง

อาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัยมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

4.1 บทบาทต่อโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์

- 1) ประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

2) ร่วมปรึกษาหารือกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเมื่อการสอนและงานด้านต่างๆ ของนักศึกษามีปัญหา และร่วมกันวางแผนงานด้านต่างๆ ด้วย

3) ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่บุคลากรในโรงเรียน

4) ประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องติดตามการประพฤติตนของนักศึกษา

4.2 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1) เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาทั้งในด้านการสังเกต การปรับตัวและความประพฤติทั่วไป

2) ควบคุมดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติตนของนักศึกษา

3) ประเมินผลการสอนของนักศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดไว้

4.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

1) เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์

2) ร่วมประชุมวางแผนกับคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3) ศึกษาทำความเข้าใจงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4) เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อมหาวิทยาลัย

5. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

1) กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย

2) ร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น กำหนดการต่างๆ ในการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาการจัดตารางนิเทศ เป็นต้น

3) จัดปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติต่างๆ ก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4) ประสานงานระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย

5) ประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้การจัดและดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบังเกิดผลดี

ส่วนที่ 4

แนวปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

นักศึกษาที่ออกไปการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2 จะต้องปฏิบัติงานไปพร้อมกัน
ใน 2 ลักษณะ คือ

1. **งานการศึกษาและสังเกต** เป็นการหาประสบการณ์ทั่วไปในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู โดยวิธีไปดู ไปฟัง ซักถาม ศึกษาเอกสารของโรงเรียน และติดตามสังเกตตามรายการที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด และเขียนรายงานส่งดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของโรงเรียนทุกด้าน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 2
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน	1. สังเกตการปฏิบัติงานสอนของครู จากครูพี่เลี้ยง ได้แก่ การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การวัดประเมินผลและการจัดการเรียนการสอน โดยการซักถามและสังเกตการณ์สอนของครูพี่เลี้ยง และงานในหน้าที่ครูผู้สอน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 3
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. ศึกษาและสอบถามผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 4
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น	1. ศึกษาและสังเกตงานที่ครูผู้สอนประจำชั้นปฏิบัติ และซักถามจากครูพี่เลี้ยง 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 5
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู	1. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 6
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	1. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักเรียน ในโรงเรียนตามรายการที่กำหนดให้ ในแต่ละด้านให้ศึกษาว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีสภาพอย่างไร และ แสดงออกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนั้น บันทึกผลการสังเกตนักเรียนรายบุคคลอย่างน้อย 3 คน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 7
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน	1. ศึกษาและสังเกตการมีส่วนร่วมประจำวัน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 8
8. การบริหารจัดการสถานศึกษา	1. ศึกษาและสังเกตในงานครู 4 ฝ่าย 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 9
9. บันทึกการศึกษาและสังเกตสภาพชุมชนและ	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของชุมชนและสังเกตความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนทุกด้าน อย่างน้อย 1 ชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 10
10. การศึกษาจรรยาบรรณ วิชาชีพครูและการปฏิบัติ หน้าที่ครู	1. สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ หรือศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ของครู ในโรงเรียน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 11

2. งานการมีส่วนร่วม เป็นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู โดยการสังเกตและเป็นผู้ช่วยครู โดยการไปช่วยครูที่
เลี้ยงปฏิบัติงานในหน้าที่ครูบางประการที่ไม่ใช่การสอนโดยตรงตามตารางสอน และเขียนบันทึกเพื่อรายงาน
การปฏิบัติงานประจำวัน ดังมีรายการปฏิบัติงานดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การปฏิบัติงานในฐานะผู้สังเกตและ ผู้ช่วยครู	1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานให้เข้าใจชัดเจนและช่วยครูที่เลี้ยง ปฏิบัติงานหรือฝึกปฏิบัติงาน 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.2 งานสนับสนุนการเรียนการสอน	1. ศึกษาแนวปฏิบัติจากครูที่เลี้ยงและช่วยปฏิบัติงาน ที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ดีที่สุด 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.3 งานการจัดกิจกรรมการพัฒนา ผู้เรียน	1. ศึกษาแนวปฏิบัติงานต่างๆ จากครูที่เลี้ยงและร่วม ปฏิบัติงานตามที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ 2. เขียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน

สำหรับงานในส่วนนี้ นักศึกษาต้องเขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันลงในสมุดที่เตรียมไว้
แล้วนำส่งครูที่เลี้ยงตรวจทุกวันๆ ที่ไปปฏิบัติงาน ในช่วงเวลาก่อนกลับจากโรงเรียน และส่งอาจารย์นิเทศก์
ตรวจสอบตามกำหนดเวลาที่อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย ส่วนรายงานตามแบบบันทึกอื่นๆ นั้นจะต้องส่งให้
อาจารย์นิเทศก์ตรวจตามกำหนดการที่ศูนย์ฝึกวิชาชีพครูกำหนดนัดหมาย

3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกต
และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน โดยนักศึกษาต้องร่วมสัมมนาเป็นระยะๆ ภายหลังจากได้
ศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียนในโรงเรียนแล้วโดยดำเนินการดังนี้

3.1 นำเสนอรายละเอียดของการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ โดยสรุป

3.2 นักศึกษาทำสื่อเพื่อนำเสนอประสบการณ์การฝึกฯ ว่าได้รับความรู้ ประสบการณ์ เรื่องราวอะไรมาบ้าง โดยนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น รูปเล่มรายงานเชิงวิชาการ สมุดบันทึก หนังสือภาพ การ์ตูนช่อง หนังสือออนไลน์ สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ เพลง บล็อก วล็อก ยูทูบ วารสาร ฯลฯ โดยสามารถ ผสมผสานวิธีการที่หลากหลายได้ ทั้งนี้ต้องปรึกษาอาจารย์นิเทศถึงแนวทางการนำเสนอด้วย

ส่วนที่ 5

การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 1

ระเบียบในการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 จัดอยู่ในกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ยึดข้อบังคับมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วยการศึกษาปริญญาตรี พ.ศ.2559 กำหนดไว้ว่า การประเมินรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

หลักการของการประเมินผล

การฝึกประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพครู มีหลักการของการประเมินผลที่ยึดถือ ดังนี้

1. เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านต่างๆ ในการเป็นครู โดยถือว่าการประเมิน เพื่อวินิจฉัยข้อดี และข้อควรปรับปรุงเป็นช่วงๆ หรือเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาครู ได้ทราบผลการประเมินและการปรับปรุง หรือพัฒนาสมรรถภาพในการเป็นครูได้เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ แล้วจึงมีการประเมินผลเพื่อตัดสินความสมารถนั้นๆ ในภายหลัง
2. เป็นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ โดยการตัดสินผลแต่ละแบบประเมินจะต้องพิจารณาไปตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า
3. เป็นการประเมินสมรรถภาพของนักศึกษาให้ครอบคลุมในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธี และคุณลักษณะ โดยอาศัยผู้ประเมินสองฝ่าย ทั้งฝ่ายของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

จุดประสงค์ของการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน 2

การประเมินผลการปฏิบัติวิชาชีพครู มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา โดยนักศึกษาครูได้ทราบผลการปฏิบัติและพัฒนาตนเองจนบรรลุผลตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. เพื่อตัดสินผลรวมของการปฏิบัติวิชาชีพครูในแต่ละขั้นตอน หลังจากนักศึกษาได้รับการพัฒนา ความสามารถจนน่าพอใจแล้ว

หมายเหตุ

1. นักศึกษาต้องแต่งกายเครื่องแบบนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ให้ถูกต้องตามระเบียบ หรือตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนได้กำหนด ตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. นักศึกษาต้องมีเวลาฝึกประสบการณ์ในหน่วยฝึกไม่น้อยกว่า 75 ชั่วโมง

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา